«Тасдиқ мекунам»
Ректори Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода, доктори илмҳои филологӣ, профессор Гулназарзода Ҷидо Бурӣ____________
«__24__» ______________соли 2022

ХУЛОСАИ

кафедраи забоншиносии муқоисавӣ ва назарияи тарҷумаи Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ба диссертатсияи **Ҳамроев Озодбахт Абдусалимович** дар мавзуи **«Усулҳои калимасозии сарфию наҳвӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ (бар мабнои осори бадеӣ)»** барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ).

Диссертатсия дар мавзуи «Усулҳои калимасозии сарфию наҳвӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ (бар мабнои осори бадеӣ)» дар кафедраи забоншиносии муқоисавӣ ва назарияи тарҷумаи Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ба анҷом расидааст.

Ҳамроев О.А. аз моҳи октябри соли 2016 доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ)-и Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода мебошад. Аз моҳи сентябри соли 2019 ба ҳайси омӯзгори кафедраи грамматика ва назарияи тарҷумаи Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода фаъолият дорад. Ӯ соли 2014 факултети забонҳои романию германии Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзодаро хатм карда, дорандаи дипломи дараҷаи бакалаврӣ аз рӯйи ихтисоси «муаллими забони англисӣ» гардид.

Соли 2016 шуъбаи магистратураи Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзодаро хатм намуда, соҳиби дипломи аълочии дараҷаи магистр аз рӯйи ихтисоси «муаллими забони англисӣ» гардид. Ҳамроев О.А. соҳиби маълумотнома (№132, 2019, ДДЗТ) дар бораи супоридани имтиҳонҳои доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисос, аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) мебошад.

- таҳқиқу баррасии роҳҳои афзуншавии захираи фонди луғавӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ;

- мушаххас намудани нақши калимасозӣ дар робита ба ғанигардонии захираи луғавии забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ;

- гурӯҳбандии усулҳои калимасозӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ;

- нишон додани усулҳои сарфии калимасозӣ бо мисолҳо дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ;

- нишон додани усулҳои наҳвии калимасозӣ бо мисол дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ.

Асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқ аз он иборат аст, ки барои мушаххас кардани усулҳои калимасозии сарфию наҳвӣ асару мақолаҳои олимони ватаниву хориҷӣ, мисли Ш. Ниёзӣ [1954], Ш. Рустамов [1972], Қ. Тоҳирова [1967], Л.С. Пейсиков [1975], Ҳ. Маҷидов [2007], Ш. Бобомуродов, З. Мухторов [2016], С. Низомова [2019], И.В Арнолд [2012], Г.Б. Антрушина [2004], О.Д. Мешков [1976], А.И. Смирнитский [1998], В.В. Виноградов [1977], Е.С. Кубрякова [1963], П.М. Карашук [1977], В.В. Елисеева [2003] ва дигарон истифода бурда шудааст.

Нововарии илмии таҳқиқ пеш аз ҳама, дар он ифода меёбад, ки бори аввал хусусиятҳои усулҳои калимасозии сарфию наҳвӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ, бар мабнои маводи асарҳои бадеӣ мавриди баррасӣ қарор дода шудааст. Усулҳои калимасозии сарфӣ бо ёрии вандҳои калимасоз, калимасозии наҳвӣ ва калимаҳои мураккаб мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки масъалаи мавриди назар дар асосӣ маводи ғании назариявию амалӣ таҳлилу баррасӣ шуда, бо нуктаҳои мушаххаси методологӣ, маводи гуногунҷанбаи таҳлилӣ дар мувофиқат бо сохтор, мақсаду вазифаи таҳқиқ асос ёфта, боиси ба таври муккамал таҳқиқ гардидани усулҳои калимасозии сарфию наҳвӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ гардидаст.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки мавзуи калимасозиро дар доираи илми забоншиносии муқоисавӣ, дар маводи забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ бори нахуст ба таври фарогир мавриди пажӯҳиш қарор дода, дар ин самт то ба андозае муваффақ шудааст.

Мазмуни асосии диссертатсия дар 4 мақолаи муаллиф, ки дар маҷаллаҳои илмии ба феҳристи КОА назди Президенти ҶТ ва КОА Вазорати илм ва таҳсилоти олии Федератсияи Россия воридбуда ва 6 мақолае, ки дар дигар маҷаллаҳо ба табъ расидаанд, баён шудааст.

Роҳбари илмӣ, доктори илмҳои филологӣ, профессори кафедраи забоншиносӣ ва типологияи муқоисавии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ, Ҷаматов Самиддин Салоҳиддинович.

Мавзуи диссертатсияи мазкур дар ҷаласаи Шурои олимони Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода санаи 29.12. 2016, таҳти қарори № 5/4-2 тасдиқ шудааст.

Аз муҳокимаи диссертатсия дар ҷаласаи кафедра чунин хулоса бароварда шуд:

Диссертатсияи мавриди назар бори аввал дар ҷаласаи кафедраи забоншиносии муқоисавӣ ва назарияи тарҷумаи ДДЗТ ба номи Сотим Улуғзода аз 31.12.2020, №5 мавриди баррасӣ ва муҳокима қарор дода шуда, ба ҳимоя пешниҳод шудааст.

Бинобар сабаби тағйирот ворид шудан дар низоми дарёфти дараҷаҳои илмӣ диссертатсия бори дигар дар робита ба нишондоди «Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 тасдиқ шудааст, зарурати бори дигар муҳокима намудани онро ба миён овард.

Диссертатсияи доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) Ҳамроев О.А. дар илми забоншиносии тоҷик ва англис мавзӯи наву мубрам буда, ҷамъоварӣ, таҳлил ва таҳқиқи усулҳои калимасозии сарфию наҳвӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ-ро дар бар мегирад.

Мубрамияти мавзуъ дар он зоҳир мегардад, ки забоншиносони муосир бо омӯзиши роҳҳои калимасозӣ таваҷҷуҳи хоса зоҳир кардаанд. Аҳамияти мавзуъ, таҳқиқи усулҳои калимасозии сарфию наҳвӣ, вижагиҳои истифодабарӣ ва тағйир ёфтани онҳоро дар забонҳои муқоисашаванда кушоду равшан возеҳ менамояд.

Мақсад аз таҳқиқи мавзуи мазкур ин нишон додани нақши раванди калимасозӣ, ҳамчунин, омӯзиши роҳу усулҳои сарфию наҳвии калимасозӣ ҳамчун воситаи асосии бойгардонии фонди луғавии забонҳои муқоисашаванда мебошад.

Вазифаҳои асосии кори диссертатсионии мазкур аз инҳо иборат аст:

- мушаххас кардани мафҳуми калима ва калимасозӣ;
- нишон додани усулҳои асосии калимасозӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ;

А) Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванда чоп шудаанд:

[1-М] Ҳамроев, О.А. Роҳҳои сермаҳсули калимасозӣ ва ташаккули он дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ / О.А. Ҳамроев // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – Душанбе. - 2018. № 5-1 (77). - С. 102-105. ISSN 2219-5408

[2-М] Ҳамроев, О.А. Роҳҳои сермаҳсули вандафзоӣ (аффикастсия) дар забони англисии муосир / О.А. Ҳамроев // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – Душанбе. - 2018. № 5-2 (77). - С. 116-118. ISSN 2219-5408

[3-М] Ҳамроев, О.А. Конверсия ҳамчун як навъи калимасозӣ дар забони англисии муосир / О.А. Ҳамроев // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – Душанбе. - 2019. № 1. - С. 109-112. ISSN 2413-516X

[4-М] Ҷаматов С.С., Ҳамроев О.А. Ихтисоршавӣ ҳамчун усули калимасозӣ дар забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ / С.С. Ҷаматов, О.А Ҳамроев. // Паёми Донишкадаи забонҳо. – Душанбе: - 2021. № 4 (44). - С. 24-29. ISSN 2226-9355

Б) Мақолаҳое, ки дар маҷаллаҳои дигар чоп шудаанд:

[5-М] Ҳамроев, О.А. Роҳҳои калимасозии аффиксатсия ва конверсия дар забони англисӣ / О.А. Ҳамроев // Масъалаҳои мубрами филология (Маҷмуаи мақолаҳои аспирантон, докторантон ва магистрантон), Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода. – Душанбе. - 2017. Силсилаи 5. - С. 39-41.

[6-М] Ҳамроев, О.А., Саидова, Д. Хабар ва намудҳои он дар забони англисӣ / О.А. Ҳамроев, Д. Саидова // Паёми Донишкадаи забонҳо. – Душанбе. - 2017. № 1 (25). - С. 49-52.

[7-М] Ҳамроев, О.А. Сифат дар забонҳои англисӣ ва тоҷикӣ / О.А. Ҳамроев // Паёми Донишкадаи забонҳо. – Душанбе. - 2017. № 2-3 (26-27).- С. 24-32.

[8-М] Ҳамроев, О.А., Аминов, Ф.С. Падежи исмҳо дар забони англисӣ / О.А. Ҳамроев, Ф.С. Аминов // Паёми Донишкадаи забонҳо. – Душанбе. - 2018. № 1 (29). - С. 10-16.

[9-М] Ҳамроев О.А. Субстантиватсия дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ. Масъалаҳои мубрами тарҷума ва забоншиносӣ дар замонӣ муосир. (Маводи конференсияи байналмилалии илмӣ-амалӣ), Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода. – Душанбе. – 2019. – С. 321-323.

[10-М] Ҳамроев, О.А., Маликов, Б.Х. Усули калимасозии вербализатсия дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ / О.А. Ҳамроев, Б.Х. Маликов // Масъалаҳои мубрами филология, ҷомеашиносӣ ва фанҳои табиӣ-риёзӣ дар даврони соҳибистиқлолӣ (маводи конференсияи илмӣ-

амалӣ) Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода – Душанбе. - 2021. – С. 114-120.

Ҳамин тариқ, диссертатсияи Ҳамроев Озодбахт Абдусалимович дар мавзуи «Усулҳои калимасозии сарфию наҳвӣ дар забонҳои тоҷикӣ ва англисӣ (бар мабнои осори бадеӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) -доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 – Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) барои ҳимоя тавсия мегардад.

Хулосаи мазкур дар ҷаласаи васеи кафедраи забоншиносии муқоисавӣ ва назарияи тарҷумаи Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода аз 22– январи соли 2022, №6 қабул гардидааст.

Дар ҷаласаи кафедра 10 нафар иштирок доштанд:

Дар ҷаласа 10 нафар иштирок доштанд. Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» – 9 нафар (бинобар сабаби узви кафедра будани худи диссертант), «зид» – нест, «бетараф» –нест.

Суратҷаласаи №6 аз 22 – юми январи соли 2022.

Раиси ҷаласа:
мудири кафедраи забоншиносии муқоисавӣ
ва назарияи тарҷума, Соҳибназарова
номзади илми филологӣ, дотсент: Ҳавасмоҳ Тиллоевна

Котиби ҷаласа: Сафарзода Рухангези Акбар

Имзоҳои Ҳ.Т. Соҳибназарова ва Р.А. Сафарзода–ро тасдиқ менамоям:
Мудири шуъбаи кадрҳои ДДЗТ ба номи Наҷмуддинов
Сотим Улуғзода Шоҳиддин Мирзомуддинович

Нишонӣ: 734019, ш.Душанбе, кӯчаи Муҳаммадиев, 17/6.
Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода
Тел.: +992 372325000
Факс: +992 372325003
Сомона: www.ddzt.tj
E-mail : ddzt@ddzt.tj